

Kolonializm tarixinin qanlı cinayətlərinin çoxu Fransa tərəfindən törədilib

Üzdə özünü demokratik ölkə kimi göstərən, amma tarixi keçmişini bir sıra xalqlara qarşı cinayətlərlə, soyqırımları ilə, qırğınlarla dolu olan Fransa hökuməti bu gün də qanlı əməllərindən əl çəkmir. İşğalçılıq niyyətindən geri durmur.

Paris uzun illərdən bəridir Yeni Kaledoniyanı müstəmləkəsi kimi əsarətdə saxlamaq, habelə adanın yerli sakinləri olan kanakları assimilyasiya etmək üçün başqa yerlərdən minlərlə miqrantı qanunsuz yolla, məqsədli şəkildə adaya yerləşdirir. Bu çirkin addımı atmaqda Fransanın əsas məqsədi müstəqilliyi uğrunda mübarizəyə qalxmış kanakları azlığa çevirmək və miqrantların hesabına işğalın ömrünü uzatmaqdır. Makron hökuməti öz çirkin məqsədinə çatmaq üçün Yeni Kaledoniya Konqresinin və xalqının iradəsinə zidd olaraq bu ölkənin seçki qanunvericiliyini dəyişməyə çalışır. Buna qarşı çıxanlara isə zor tətbiq edir, qırğınlar törədir, insanları qan içində boğur.

İllərdən bəridir ki, Yeni Kaledoniya xalqı Fransanın onu sıxıb əzən müstəmləkə zəncirindən azad olmaq uğrunda mübarizə aparır. Paris isə bu haqlı istəyi bütün vasitələrlə boğur, işğalçılıq əməllərindən geri çəkilmir. Bu günlər Fransız Polineziyasında baş verənlər onu deməyə əsas verir ki, özünü dünyaya demokratiya, insan haqları, mədəniyyət beşiyi kimi göstərməyə çalışan Fransa, əslində, insanlığa zidd, qan-qada ilə dolu olan siyasət yürüdür. Bu cür qan qoxulu siyasətlə Paris illərdir Afrikada, Cənub-Şərqi Asiyada, Latın Amerikasında sərvətləri talan edir, yüz minlərlə insanın haqqını tapdalayır, açıq və gizli şəkildə soyqırımları törədir.

Azərbaycan Fransa hakimiyyətinin insanlıq əleyhinə olan bütün qanlı addımlarını həmişə qınayıb. Qəribədir ki, Paris qanlı əməllərindən utanıb ibrət götürmək, insanların azadlıq haqqını tanımaq, səhvlərinə düzəliş etmək əvəzinə həm Yeni Kaledoniyada yerli əhaliyə qarşı cinayətlərini davam etdirir, həm də bu işdə günahı Azərbaycanda axtarmağa çalışır. Bir müddət əvvəl bu ölkənin daxili işlər naziri J.Darmanen gülüş doğuran bir açıq-

lama verib. O, Azərbaycanı Yeni Kaledoniyada işğalçılara "müdaxilədə" və ölkəsinin daxili işlərinə qarışmaqda ittiham edib. Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi isə ona cavabında bu cür əsassız və ittiham xarakterli iddiaları qətiyyətlə rədd edib. Vurgulanıb ki, Fransanın daxili işlər naziri Azərbaycanı Yeni Kaledoniyada müstəqillik tərəfdarı olanların etirazlarını dəstəkləməkdə ittiham etməkdənsə, ölkəsinin bu cür etirazlara səbəb olan dəniz-aşırı bölgələri ilə bağlı uğursuz siyasətinə diqqət yönəltməlidir.

Fransanın müstəmləkəçilik siyasətinin tarixi dünənini, bu günün işi deyil. Bu çirkin, qan qoxuyan siyasətin təxminən 500 il yaşı var. Paris tarixin səhifələrinə qanlı yazılmış istilalar və qırğınlar sayəsində Afrikanın qərbində və şimalında 20-dən çox ölkəni təsiri altına salıb. Fransa Afrikanın ərazilərinin təxminən 35 faizini 300 il nəzarət edib. Demokratiyadan, insan azadlığından dəm vura-vura bu yerlərin təbii sərvətlərini talayıb, yerli sakinlərinə zülm edib. Mənbələrin yazdıqlarına görə, bəşəriyyətin kolonializm tarixinin qanlı cinayətlərinin çoxu Fransa tərəfindən törədilib.

Yeni Kaledoniyada yaşayan kanak xalqı da uzun illərdir Fransanın müstəmləkəçilik siyasəti altında əzilməkdə davam edir. Təxminən 250 min əhaliyə və 20 min kvadratkilometr əraziyə malik olan Yeni Kaledoniya adası Sakit okeanda Avstraliya ilə Yeni Zelandiyanın arasında yerləşir. Ada 1774-cü ildə məşhur ingilis səyyahı Ceyms Kuk tərəfindən kəşf olunub və Kaledoniya adlandırılıb. Fransız missionerləri adaya XIX əsrin ortalarından ayaq açdılar. Elə həmin tarixdən də burada yaşayan sakinlərin qara günlərinin bünövrəsi qoyulub. Qazandığı sərvətlərdən vəcdə gələn Fransa 1853-cü ildə adaya tamamilə sahiblənərək açıq şəkildə buranı özünün müstəmləkəsi elan edib. XIX əsrin sonuna qədər Fransa adanın yerli sakinlərini istismar etməklə yanaşı, qatı cinayət törətmiş məhkumlarını da buraya sürgün edib. XX əsrin əvvəllərindən isə Fransa adada tapılmış faydalı qazıntı yataqlarını da istismar etməyə başlayıb. Bu ərazi qızıl, bürünc, xrom, nikel, dəmir və s. filiz ehtiyatları ilə zəngindir. Ada sa-

kinləri ötən əsrin 80-ci illərindən başlayaraq Fransanın ağır müstəmləkəçilik siyasətinə qarşı etiraz qalxıblar. Onların başlıca və yeganə məqsədləri Fransanın sərhəd tanımayan zülmündən birdəfəlik qurtulmaq olub. Təəssüflər olsun ki, uzun illərdən bəri aparılan gərgin mübarizəyə baxmayaraq, kanak xalqı hələ də müstəqilliyinə qovuşa bilməyib. Buna xalqları əzən, müstəqilliyini öldürən alan Paris rejimi imkan vermir. Hər vaxtla adanı öldürməyə çalışır, müstəmləkəçiliyin ömrünü uzadır.

Azərbaycan 30 ilə yaxın müddətdə işğalla, separatizmlə, eyni zamanda dünya birliyinin ədalətsiz mövqeyi ilə üzlaşmış bir dövlət olaraq xalqların əzilməsinə, insanların haqlarının tapdanmasına, azadlıq mücadilələrinin boğulmasına qarşı etiraz səsinə qaldırılıb. Bakı Təşəbbüs Qrupunun Fransa hakimiyyəti tərəfindən Yeni Kaledoniyada kanakların həbs olunması və mülki şəxslərə qarşı zorakılığa dair yaydığı bəyanatda Fransa hakimiyyəti tərəfindən həyata keçirilən son həbslər və komendant saatının tətbiqindən, təhlükəsizlik qüvvələrinin kanak xalqına qarşı törətdiyi zorakılıqlardan dərin narahatlıq ifadə olunub. Bəyanatda həmçinin Fransa Senatı və Milli Assambleyası Yeni Kaledoniyada qanunsuz konstitusiyaya dəyişikliklərini dayandırmağa çağırılıb. Adada yaşayan kanak xalqı ilə həmrəylik ifadə olunub.

Parisin Yeni Kaledoniyada konstitusiyaya "islahatları" ilə bağlı aborigen icmalar tərəfindən keçirilən etiraz aksiyalarının qarşısını dünyada qəbul olunmayan qəddar üsullarla almaq haqlı olaraq təəssüf və qəzəb doğurur. Müstəmləkəçilik siyasəti yürüdən Fransanın törətdiyi bu qanlı hadisələr demokratiya, insan hüquq və azadlıqlarının üstünə atılmış silinməsi mümkün olmayan qara ləkədir. Bu ləkənin bütün məsuliyyəti, bütün günahı Parisin tarixindən heç vaxt silinməyəcək. Təbiidir ki, Fransanın müstəmləkəsi olan Yeni Kaledoniyada, eləcə də başqa ərazilərdə baş verən qanlı hadisələr, qırğınlar Makron hakimiyyətinin uğursuz siyasətinin nəticəsidir.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

